

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

SOCZEWKA z SOCZEWICY

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

To nieprzypadkowa zbieżność form. Nazwa SOCZEWKA pochodzi właśnie od SOCZEWICY. Wiecie, jak wygląda ziarno SOCZEWICY: jest okrągłe, ale płaskie, ma kształt dysku o grubszym środku i cieniutkich brzegach – a więc ma taki kształt jak SOCZEWKA, a raczej to SOCZEWKA ma taki kształt jak ziarno SOCZEWICY. O SOCZEWCE Linde pisze: „Soczewka, czyli śkło w lunecie (...) Śkiełka w przezornikach na kształt soczewicy robione nazywają soczewkami” [SJP L, III, 329]. Naszą SOCZEWKĘ można uznać za swego rodzaju kalkę semantyczną: na wzór łaciński w wielu językach europejskich SOCZEWKA i SOCZEWICA to homonimy. Łacińskie *lens* oznacza zarówno ‘soczewica’, jak i ‘soczewka’, podobnie jest w języku angielskim (ang. *lens*), francuskim (fr. *lentille*), niemieckim (nm. *Linse*) czy szwedzkim (szw. *lins*). W innych językach SOCZEWICA i SOCZEWKA to wprawdzie różne, ale jednak pokrewne słowa, np. w językach romańskich: hiszpańskim (hiszp. *lenteja* ‘soczewica’, *lente* ‘soczewka’) i włoskim (wł. *lenticchia* ‘soczewica’, *lente* ‘soczewka’).